

Asia

Kilpailukykyministereiden videokokous EU:n elpymissuunnitelmasta COVID-19 -kriisistä toipumiseksi

Kokous

Kilpailukykyministereiden epävirallinen videokokous 15.05.2020

Kilpailukykyministereiden videokokouksessa 15.5.2020 keskusteltiin komission tulevan elvytysuunnitelman painopisteistä puheenjohtajavaltion laatiman tausta-asiakirjan pohjalta. Komissio aikoo antaa elpymissuunnitelman 27.5. Suunnitelmaan sisältyisi keskeisesti rahoituksen ja rahoitusvälineiden lisäksi sisämarkkinoiden toimivuus sekä komission maaliskuun teollisuuspolitiikkapakettissa esittämä ajatus koko arvoketjun kattavista ekosysteemeistä. Käytännössä elpymistyön fokuksessa olisi 14 teollisuusekosysteemiä. Jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä siitä, että vihreän kasvun ja digitalisaation kaksoisiirtymän sekä sisämarkkinoiden vahvistamisen tulee olla elpymissuunnitelman keskiössä. Monet maat korostivat elpymistuen tärkeyttä eniten kärsineille aloille. Kuitenkin näkemyksiä esitettiin myös tuen kohdistamisesta ainoastaan uusiin teknologioihin ja innovaatioihin, jotka luovat kasvua ja kilpailukykyä. Useat maat tukivat komission ajatusta vahvistaa EU:n omavaraisuutta kriittisillä sektoreilla.

Kilpailukykyministereiden epävirallisen videokokouksen aiheena oli COVID-19 -kriisiin liittyen EU:n elpymissuunnitelma ("Recovery Plan") teollisuus- ja sisämarkkinapolitiikan näkökulmasta. Puheenjohtajamaa Kroatian oli laatinut tausta-asiakirjan keskustelun pohjaksi.

Komission varapuheenjohtaja *Margarete Vestager* kiitti videokokouksen järjestämisestä. Hän kertoi, että EU:n BKT tulee laskemaan vuonna 2020 arviolta 7,5 % ja vuonna 2021 noin 6 %. Investointeja on tehty 7% vähemmän kuin aikaisemmin. Kriisistä elpymisessä keskeisintä on solidaarisuus ja sisämarkkinoiden toiminnan turvaaminen nyt ja pitkällä aikavälillä, jotta elpyminen on vankalla pohjalla. Toimivat sisämarkkinat ovat tärkeitä niin kuluttajille, kansalaisille, yrityksille ja teollisuudelle. Myös työpaikkojen turvaamiseksi tarvitaan toimia. Valtiontukiin on jo tehty väliaikaisia muutoksia, jotta jäsenmaat voivat myöntää yrityksille nopeasti rahoitusta. Komissio aikoo antaa elpymissuunnitelman 27.5. Komissio ehdottaa elpymissuunnitelmassa muutoksia vuosien 2021-2027 rahoituskehukseen sekä erillistä elpymisrahastoa. Digitalisaatio on elpymisessä keskeisessä roolissa. Digitaalista liiketoimintaympäristöä ja tasavertaisia kilpailuedellytyksiä tulee luoda kolmansien maiden ja EU:n yritysten kesken, lisätä eurooppalaisia investointeja ja digitaalista osaamista sekä mahdollistaa verkottuminen kaikille. Komission kevään 2020 digialoitteet ovat edelleen päteviä.

Sisämarkkinakomissaari *Thierry Breton* korosti sisämarkkinoiden toiminnan tärkeyttä ja oli huolestunut viimeaikaisesta kehityksestä jäsenmaissa liittyen esiintyneisiin lääkinnällisten tuotteiden rajoituksiin. Euroopan strategisesta autonomiasta Breton totesi, että tulee tunnistaa kilpailukyyn

kannalta merkittävimmät strategiset alueet. Lisäksi Breton kertoi, että elpymissuunnitelmassa vietäisiin eteenpäin komission teollisuusstrategiassaan esittämää ajatusta koko arvoketjun kattavien teollisuusekosysteemien luomisesta EU:n kilpailukyvyyn kannalta merkittäville arvoketjuille. Teolliset ekosysteemit ja kokoaisivat yhteen eri kokoisia yrityksiä ja tutkimuslaitoksia sekä toimisivat tärkeinä innovaatioiden edistäjinä. Breton näytti kuvan 14 teollisuuden ekosysteemistä: matkailu, luovat alat, avaruus- ja puolustus, tekstiili, elektroniikka, liikenne ja autot, vähähiiliset teollisuudenalat, uusiutuva energia, maatalous- ja elintarvikeala, terveys, digitaalisuus, rakennusteollisuus, vähittäiskauppa ja sosiaalinen talous (kuva raportin liitteessä). Ekosysteemien rakentamisessa tulee toimia nopeasti, sillä niillä autetaan jäsenmaita ja yrityksiä pääsemään eteenpäin ja lisätään kilpailukykyä.

Jäsenvaltiot olivat yhtä mieltä siitä, että vihreän kasvun ja digitalisaation kaksoissiirtymän sekä sisämarkkinoiden vahvistamisen tulee olla elpymissuunnitelman keskiössä. Kuitenkin eräät jäsenvaltiot muistuttivat, että ilmastotavoitteiden saavuttamisessa on tärkeää muistaa jäsenmaiden erilaiset lähtökohdat sekä estettävä energiaintensiivisten alojen hiilivuoto EU:n ulkopuolisiin maihin. Energiaverotuksen oikeudenmukaisuus on tässä olennaista. Jäsen valtiot pitivät komission 10.3.2020 julkaisemaa teollisuuspolitiikkapakettia esitettyjä toimia tärkeinä elpymisen edistämiseksi.

Puheenvuoroissa korostettiin pk-yritysten ja start-uppien tukemista sekä kaikkein merkittävimmien kärsineiden alojen tukemista riittävin EU-varoin. Aloiksi mainittiin teräs-, auto- ja akkuteollisuus, lentoliikenne sekä laivanrakennusteollisuus. Valtiontukisääntöjen höllentäminenkin nousi esille, mutta varapuheenjohtaja Vestager korosti valtiontukisäännöissä yhtenäistä ja kaikille jäsenmaille tasapuolista linjaa: yrityksiä voidaan tukea kriisin seurauksena, mutta ei liikaa.

Komission esittelemät teollisuuden ekosysteemit saivat puheenvuoroissa tukea, mutta edelleen jäi epäselväksi, miten niitä käytännössä vietäisiin eteenpäin. Monet jäsenvaltiot korostivat taloutensa kannalta tärkeitä ekosysteemeitä, mm. autoteollisuus, matkailu, maatalous ja elintarvikkeet, vähähiilinen teollisuus sekä uusiutuvat energiat mainittiin useamman kerran. Lisäksi kaikkien jäsenvaltioiden tulisi voida hyötyä tasapuolisesti ekosysteemeistä. Ekosysteemien tulisi myös perustua todelliseen tietoon ja syvälliseen analyysiin, ottaa huomioon yleiset standardit, osaaminen ja sisämarkkinoiden toimivuus. Päätösten tulee perustua todelliseen tietoon ja syvälliseen analyysiin.

Useat maat tukivat komission ajatusta vahvistaa EU:n omavaraisuutta kriittisillä sektoreilla, kuten lääkinällisissä tuotteissa. Lisäksi monet viittasivat puheenvuoroissaan komission teollisuuspolitiikkapakettia esitettyyn uuteen sisämarkkinoiden täytäntöönpanon valvonnan työryhmään (Single Market Enforcement Task-Force, SMET), jonka tulisi toimia vahvalla mandaatilla ja ratkoa sisämarkkinoiden esteitä.

Komissio kertoi, että kesäkuulle olisi valmisteilla virallinen kilpailukykyneuvoston kokous. Lopuksi komissaari Breton totesi, että kriisistä elpyminen onnistuu vain toimimalla yhdessä ja osoittamalla solidaarisuutta. ”*Let us be united.*”

PJ kiitti hedelmällisestä keskustelusta EU:n talouden uudelleen käynnistämisestä. Puheenjohtaja laatii keskusteluista yhteenvedon.

Suomen edustajat

työministeri Tuula Haatainen ja elinkeinoministeri Mika Lintilä sekä virkamiesdelegaatio Hannele Timonen, Tiina Heiskanen, Nina Alatalo /TEM, Leila Vilhunen /VNEUS ja Minna Kivimäki, Janne Peltola /EUE

Asiakirjat

Liitteet

Komission esittelemät 14 teollisuuden ekosysteemiä

Viite

Asiasanat Hoitaa	kilpailukykyneuvosto, sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka, Digitaalitalous TEM, UM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, VM, VNK, VTV, YM
